

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

## Identificació de l'assignatura

<b>Assignatura</b>	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
<b>Crèdits</b>	3,6 de presencials (90 hores) 2,4 de no presencials (60 hores) 6 de totals (150 hores).
<b>Grup</b>	Grup 1, AN, GBIO (Campus Extens)
<b>Període d'impartició</b>	Anual
<b>Idioma d'impartició</b>	Català

## Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Joana Cursach Seguí <a href="mailto:joana.cursach@uib.es">joana.cursach@uib.es</a>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Maria del Mar Leza Salord <a href="mailto:mar.leza@uib.es">mar.leza@uib.es</a>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Juan Rita Larrucea <a href="mailto:jrita@uib.es">jrita@uib.es</a>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Ana Maria Abril Duro						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Lorenzo Gil Vives <a href="mailto:lorenzo.gil@uib.es">lorenzo.gil@uib.es</a>	13:00	14:00	Dilluns	01/09/2016	09/07/2017	1º pis Guillem Colom
Mauricio Mus Amézquita <a href="mailto:maurici.mus@uib.es">maurici.mus@uib.es</a>	12:00	13:00	Dilluns	15/09/2016	15/07/2017	Guillem Colom, planta baixa, despatx a l'àrea de Botànica
Claudia Caterina Paredes Esquivel <a href="mailto:claudia.paredes@uib.es">claudia.paredes@uib.es</a>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

## Contextualització

L'assignatura Recursos per la Valoració de la Biodiversitat és una assignatura de caire pràctic dins del pla d'estudis conduent al títol de graduat en Biologia. Contribueix en l'aprofundiment a les tècniques bàsiques de treball amb plantes i animals. L'assignatura està inclosa dins del mòdul: Pràctiques integrades en Biologia, i s'imparteix a tercer curs. Aquesta assignatura complementa les de Botànica II, Zoologia I i II que s'imparteixen en els cursos 2º i 3er de la carrera de Biologia.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup I, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

L'alumnat aprendrà a un nivell mitjà a recollir mostres al medi, determinar-les, conservar-les, reconeixent-ne les característiques taxonòmiques principals, així com a realitzar treballs analítics al camp. Així mateix, al laboratori, es realitzaran pràctiques d'anatomia i morfologia comparades.

## Requisits

En aquest apartat s'inclouen els requisits que el professorat ha considerat essencials o recomanables.

### Essencials

Haver aprovat Operacions Bàsiques de Camp

### Recomanables

Haver aprovat Botànica I i Zoologia I, i estar matriculat a Botànica II i Zoologia II.

## Competències

En aquest apartat s'exposen les principals competències que es treballaran.

### Específiques

- \* Realitzar anàlisis i projectes relacionats amb la Biodiversitat i adquirir sensibilitat per temes mediambientals..
- \* Capacitat de recollir de forma ambientalment ètica, segura i adient mostres biològiques i evidències en el medi naturals terrestre i marí, tant de forma individual com en grup..
- \* Capacitat per treballar amb mostres biològiques de forma contextualitzada i realitzar tasques en el laboratori de forma segura tant individualment com en equip..
- \* Reconèixer i aplicar de forma correcta teories, paradigmes, conceptes i principis en relació amb les Ciències Biològiques, així com familiaritzar-se amb la nomenclatura, classificació i terminologia en l'àmbit de la Biologia..

### Genèriques

- \* Desenvolupar capacitats analítiques i sintètiques, d'organització i planificació així com la resolució de problemes en l'àmbit de la Biologia..
- \* Desenvolupar habilitats encaminades cap a l'aprenentatge aut DIRIGIT i autònom, raonament crític i treball en equip multidisciplinar..

### Bàsiques

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

## Continguts

S'exposa el temari de l'assignatura



Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

## Continguts temàtics

### Unitat Didàctica 1. Taxonomia, Sistemàtica i Diversitat

- Tema 1. Importància de la Taxonomia i la Sistemàtica de la Flora i Fauna. Exemples pràctics.
- Tema 2. Diversitat de la Flora mediterrània i balear. Espècies interessants a nivell mundial.
- Tema 3. Diversitat de la Fauna ibèrica i balear. Espècies interessants a nivell mundial.
- Tema 4. Explotació i conservació dels recursos faunístics.

### Unitat Didàctica 2. Morfologia i Diversitat de les Plantes Vasculares

- Tema 5. Morfologia bàsica per l'estudi dels Pteridòfits. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 6. Morfologia bàsica per l'estudi de les Gimnospermes. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 7. Morfologia bàsica per l'estudi de les Magnòlides. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 8. Morfologia bàsica per l'estudi de les Monocotiledònies. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 9. Morfologia bàsica per l'estudi de les Eucotiledònies. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.

### Unitat Didàctica 3. Morfologia i Diversitat Animal

- Tema 10. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Superfilum Protozous. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 11. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Porífers. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 12. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Cnidaris. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 13. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Plathelminths. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 14. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat dels Blastocelomats: Fílums Nematodes i Rotífers. Ús de claus de determinació i Sistemàtica d'ambós grups
- Tema 15. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Anèl·lids. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 16. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Artròpodes. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 17. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Fílum Mol·luscs. Ús de claus de determinació i Sistemàtica del grup.
- Tema 18. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat del Superfilum Lofoforats i del Fílum Equinoderms. Ús de claus de determinació i Sistemàtica d'ambdós grups.
- Tema 19. Morfologia bàsica per l'estudi de la diversitat dels Fílums Hemicordats i Cordats. Ús de claus de determinació i Sistemàtica d'ambdós grups.

### Unitat Didàctica 4. Anàlisi de la Biodiversitat territorial

- Tema 20. Realització de catàlegs i estudi de la diversitat florística i faunística a una determinada zona. Exemples particulars.
- Tema 21. Estudi de les convergències i divergències evolutives a la diversitat faunística d'un determinat ambient.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

Tema 22. Anàlisi biogeogràfica de la flora d'un territori.

## Metodologia docent

S'exposen les diferents modalitats docents que s'aplicaran en aquesta assignatura.

### Volum de treball

A dia d'avui no s'han publicat les agendes del curs 2011-2012, per tant aquest volum de treball és provisional, pendent de l'adjudicació horària definitiva.

### Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Introduir a l'alumne en els aspectes teòrics bàsics de l'assignatura.	12
Classes pràctiques	Pràctiques al laboratori	Grup mitjà 2 (X)	Es treballaran les competències de caire pràctic de l'assignatura, l'ús de claus de determinació, etc.	64
Classes pràctiques	Sortides de camp	Grup gran (G)	Es realitzaran algunes sortides al camp o visites a lloc s d'interès per complementar els continguts de l'assignatura	12
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Prova de caire teòrico-pràctica on s'avaluarà l'assoliment de les competències treballades a l'assignatura.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

### Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les unitats didàctiques	L'alumne haurà de complementar les informacions rebudes directament del professor bé de forma directa o bé a través de la plataforma educativa Campus Extens. L'avaluació d'aquesta modalitat es farà a l'examen global.	30
Estudi i treball autònom individual	Treball de camp	Es realitzarà un treball de caire pràctic, on s'estudiarà la flora d'un territori.	30

### Riscs específics i mesures de protecció

Les sortides de camp impliquen el següents riscos

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

1. Derivats del transport
2. Traumatismes lleus i efectes dels agents atmosfèrics

Al laboratori:

1. Els derivats de l'ús de material de dissecció

Per minimitzar aquests riscos es recomanen prendre les següents mesures:

Utilització de vestimenta i calçat adequats; ús de protectors de la pell i òrgans; seguir les indicacions del professorat

### **Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants**

Per poder aprovar l'assignatura, l'alumnat ha d'assolir una nota mínima de 5 punts, sobre 10, a les dues parts (Botànica-Zoologia) de l'Examen final.

#### **Pràctiques al laboratori**

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Es treballaran les competències de caire pràctic de l'assignatura, l'ús de claus de determinació, etc.
Criteris d'avaluació	Es treballaran les competències de caire pràctic de l'assignatura, ús de claus de determinació i la realització d'un quadern i/o fitxes. En la part de Zoologia, les classes pràctiques s'avaluaran mitjançant un examen de visu d'un determinat nombre d'espècies que forma part d'un llistat que es proporcionarà a principi de curs. Al final de cada pràctica es podran plantejar qüestions curtes i/o dibuixar esquemes dels especimens vists a la pràctica, que s'han de respondre de forma immediata, en el laboratori. En la part de Botànica, el mes de gener, es realitzarà una prova de visu que consistirà en el reconeixement de les espècies presents en una llista bàsica de flora balearica.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 4.5

#### **Examen final**

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Prova de caire teòrico-pràctica on s'avaluarà l'assoliment de les competències treballades a l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Prova de caire teòrico-pràctica on s'avaluarà l'assoliment de les competències treballades a l'assignatura. Hi pot haver una prova d'assoliment de nivell que s'ha d'aprovar per poder fer la part pràctica de l'examen.  A la part Botànica se realitzarà una prova de determinació dins del mes d'abril/maig. Aquesta tindrà caràcter voluntari i eliminatori.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

### Treball de camp

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Es realitzarà un treball de caire pràctic, on s'estudiarà la flora d'un territori.
Criteris d'avaluació	Es realitzaran treballs de caire pràctic, on s'estudiarà la flora d'un territori, que s'acompanyarà d'un herbari testimoni, físic o virtual. La part introductòria i les primeres dades de determinació s'entregaran dins del mes de gener. En la part de Zoologia s'elaborarà un treball relacional amb l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

S'inclouen els materials i bibliografia bàsiques. Aquestes es poden complementar amb altres recursos que figuraran a Campus Extens o dels que s'informarà oportunament.

#### Bibliografia bàsica

- Barrientos, J.A. (Ed.) Curso Básico de Entomología. 2004. Manuals de la Universitat Autònoma de Barcelona, 41.
- Chinery, M. 1988. Guía de campo de los insectos de España y Europa. Ed. Omega.
- Gállego, L. 2004. Serie Vertebrados Ibéricos. Ed. Bilbilis
- Gil, L. & L. Llorens. 1999. Claus de determinació de la Flora Balear. Gràfiques Miramar. Palma.
- Riedl R. 1986. Flora y Fauna del Mar Mediterráneo. Ed. Omega

#### Bibliografia complementària

- Alomar, G.; M. Mus & J. A. Rosselló. 1997. Flora endèmica de les Balears. Consell Insular de Mallorca. Palma de Mallorca.
- Beckett, E. 1993. Illustrated flora of Mallorca. Ed. Moll.
- Bolòs, O.; J. Vigo; R. Massalles & J.M. Ninot. 2005. Flora Manual dels Països Catalans. Edit. Pòrtic, 3<sup>a</sup> edició. Barcelona.
- Bonafè, F. 1977-1980. Flora de Mallorca. Edit. Moll. Palma de Mallorca.
- Brusca and Brusca. Los Invertebrados. McGraw Hill Inter- americana. Castroviejo, S. 1986-2011. Flora Iberica (incompleta). Real Jardín Botánico de Madrid-CSIC. Madrid.
- De la Fuente, J.A. 1994. Zoología de los Artrópodos. Ed. Interamerican-McGraw-Hill.
- Font Quer, P. 1975. Diccionario de Botánica. Ed. Labor. Barcelona
- Hickman C.P., L.S. Roberts, A. Parson. 2002. Principios Integrales de Zoología.. McGraw Hill Inter-americana.
- Nadal, J. 2001. Vertebrados. Ediciones Omega i Universitat de Barcelona.
- Richards, O. W. y Davies, R.G. 1983. Tratado de entomología Imms. Vol. I y II. Ed. Omega
- Ruppert, E.E. y Barnes, R.D. 1995. Zoología de los Invertebrados. Ed. McGraw- Hill Interamericana.
- Selfa J. i J. Pujade-Villar. 2002. Fonaments de Zoologia dels Artròpodes. Publ. Univ. de València.
- Varios autores. 1986. Història Natural dels Països Catalans. Enciclopèdia catalana
- Qualsevol guia d'aus d'Espanya i Europa.
- Qualsevol flora de la Mediterrània o Europa.

#### Altres recursos

Herbari Virtual del Mediterrani Occidental.



---

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20125 - Recursos per a la Valoració de la Biodiversitat
Grup	Grup 1, AN, GBIO
Guia docent	D
Idioma	Català

[http:// herbarivirtual.uib.es](http://herbarivirtual.uib.es)  
<http://www.diversidadanimal.com>

